

Πανελλήνιες Εξετάσεις Ημερήσιων Γενικών Λυκείων

Εξεταζόμενο Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα

Ενδεικτικές Απαντήσεις Θεμάτων

A.1.

Ο συγγραφέας στο συγκεκριμένο απόσπασμα καταθέτει τον προβληματισμό του αναφορικά με την έννοια της ανθρωπιάς. Αρχικά προβάλλει την οικουμενικότητα της, την αλληλεγγύη ως προϋπόθεση ύπαρξής της, καθώς και την ανάγκη απουσίας ρατσιστικών φαινομένων για την εδραίωσή της. Στην συνέχεια παραθέτονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που πλαισιώνουν τον ανθρωπιστή, χαρακτηριστικά που επικεντρώνονται κυρίως στην ανιδιοτέλεια. Ωστόσο, όμως η έννοια του ανθρωπισμού έχει αλλοιωθεί σε σημαντικό βαθμό καθώς δεν χρησιμοποιείται με φειδώ και ευτελίζεται το νόημά της. Καταληκτικά, ο συγγραφέας επισημαίνει ότι η ανθρωπιά είναι η εκδήλωση της ατέρμονης προσπάθειας για προσφορά που στηρίζεται στην ατομική θέληση.

B.1.

Στη σύγχρονη εποχή κύριο μέλημα του ατόμου είναι το υλικό κέρδος, ο υλικός ευδαιμονισμός. Οι άνθρωποι εκμεταλλεύονται τους συνανθρώπους τους για την επιδίωξη ατομικών συμφερόντων. Εργάζονται όχι για να καλυτερεύσουν τη ζωή τους, αλλά για να αποθησαυρίσουν με αποτέλεσμα σταδιακά να εμπορευματοποιούνται και οι ίδιες οι σχέσεις. Το χαμόγελο της καλόβουλης διάθεσης αντιμετωπίζεται με καχυποψία ενώ η αυθόρμητη προσέγγιση θεωρείται επιπολαιότητα. Αρετές όπως η ειλικρίνεια, η συνέπεια ηχούν παράταιρα στην εποχή μας. Το άτομο, λοιπόν, για να πετύχει τους στόχους του γίνεται σκληρό, ανήλεο και σταδιακά απανθρωποποιείται με οδυνηρές συνέπειες για την κοινωνική πρόοδο και ευημερία.

B.2.α.

Η πρώτη παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με τη μέθοδο του ορισμού και των παραδειγμάτων.

Ορισμός: « Η «ανθρωπιά» είναι μια λέξη του καιρού μας... Του κάθε ανθρώπου»

Ορισμός: Ανθρωπιά.

Γένος ορισμού: η συμπόνια, η συμμετοχή

Ειδοποιός διαφορά: με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, το πάθος του γείτονα. Του κάθε ανθρώπου.

Παραδείγματα Τα χρησιμοποιεί ο συγγραφέας για να επικυρώσει τη θέση του, φέρνοντας το παράδειγμα ενός ανθρωπιστή.

«Ο Ντύναν, για παράδειγμα ο ιδρυτής του «Ερυθρού Σταυρού», υπήρξε ένας τέτοιος ανθρωπιστής»

B.2.β.

Η διαρθρωτική λέξη έτσι δηλώνει συμπέρασμα.

Η διαρθρωτική λέξη ωστόσο δηλώνει αντίθεση.

B.3.α.

αναλίσκεται: ξοδεύεται

οικουμενική: πανανθρώπινη

διαστρεβλώσεις: αλλοιώσεις

ολωσδιόλου: τελείως

ευζωίας: καλοζωίας

B.3.β.

κοινόχρηστος: προσωπικός

συμμετοχή: αποχή

αυτοακυρώνεται: αυτοεπιβεβαιώνεται

γνώση: άγνοια

αδιάκοπης : περιοδικής

B.4.α.

«αυτός είναι μεγάλος ανθρωπιστής»: Ο συγγραφέας μεταφέρει αυτούσια τα λόγια ενός άλλου ανθρώπου.

«»Ερυθρού Σταυρού» Ο συγγραφέας αναφέρεται στο όνομα φορέα.

B.4.β.

1. Η ανθρωπιά είναι ένα νόμισμα που κυκλοφορεί σε όλα τα χέρια.
2. Μια προσωπικότητα που ξοδεύεται ολόκληρη για να κάμει το καλό
3. Η οικουμενική ψυχή αισθάνεται βαθύτερα την ταλαιπωρία του ανθρώπου και αναζητεί διέξοδο.

Γ.

Πρόλογος

Στην εποχή μας αναπτύσσεται η επιστήμη, διαδίδονται με ευχέρεια οι γνώσεις και γίνονται κτήμα όλο και περισσότερων ανθρώπων, επιδιώκεται η ορθολογιστική οργάνωση της ζωής, οι λαοί επικοινωνούν και αναπτύσσουν σχέσεις συνεργασίας και αλληλεγγύης και διακηρύσσεται σε όλους τους τόνους η ανάγκη σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Παρ' όλα αυτά αναβιώνουν ολοένα και συχνότερα φαινό-

μενα που αποδεικνύουν την απουσία της ανθρωπιάς, κατάσταση που αμαυρώνει την κοινωνία μας και μας γυρίζει πολλά χρόνια πίσω.

Φαινόμενα που αποδεικνύουν το έλλειμμα ανθρωπιάς

- ✚ Οικονομικά συμφέροντα, εκμετάλλευση αδυνάτων
- ✚ Πολιτικές σκοπιμότητες, φαλκίδευση της δημοκρατίας και αυταρχισμός
- ✚ Αλαζονεία και ασυδοσία των ισχυρών
- ✚ Ανηθικότητα και υποκρισία
- ✚ Έλλειψη ανεκτικότητας, μισαλλοδοξία, φανατισμός
- ✚ Ελλιπής και ακατάλληλη διαπαιδαγώγηση
- ✚ Διαιώνιση προκαταλήψεων, στερεοτύπων και ρατσισμού

Μεταβατική παράγραφος

Οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι καθημερινά γίνονται αντιληπτές απόπειρες καταπάτησης των ανθρώπινων δικαιωμάτων, αποδεικνύοντας έτσι την απουσία ανθρωπιάς. Για το λόγο αυτό απαιτείται ανάληψη αποφασιστικών πρωτοβουλιών σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο για τον περιορισμό αυτού του φαινομένου.

Δραστηριότητες ατομικές και συλλογικές που αποσκοπούν στον περιορισμό αυτού του ελλείμματος

Ατομικές

- ✚ Απαιτείται ευαισθητοποίηση, δραστηριοποίηση και αγώνας.
- ✚ Αναθεώρηση σύγχρονων προτύπων ζωής (καταναλωτισμός, επιτυχία – χρήμα, ατομοκεντρισμός)
- ✚ Σεβασμός στην αξία άνθρωπος καθώς και πολύπλευρη συμπαράσταση στον συνάνθρωπο.
- ✚ Καλλιέργεια ηθικών αρετών όπως ειλικρίνεια, συνέπεια, αγάπη, κατανόηση, ηθική βούληση, αλτρουισμός, τήρηση του μέτρου.
- ✚ Καλλιέργεια των κοινωνικών αρετών ώστε οι άνθρωποι να συμβιώνουν αρμονικά
- ✚ Σύμμετρη ανάπτυξη του σώματος και του πνεύματος.

Συλλογικές

- ✚ Ανθρωπιστική παιδεία, γιατί στην εποχή μας ο τεχνολογικός προσανατολισμός της εκπαίδευσης και η στυγνή εξειδίκευση εκμηδένισαν την δυνατότητα ολοκλήρωσης του ανθρώπου.
- ✚ Η υποστήριξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως δικαιοσύνη, ισότητα, ίσες ευκαιρίες, ελευθερία έκφρασης, ανεξιθρησκία, ανεξάρτητα από το χρώμα ή την φυλή στην οποία ανήκει το άτομο.
- ✚ Εθνική ανεξαρτησία. Η αυτοδιάθεση των λαών δεν αποτελεί μόνο αναφαίρετο δικαίωμα αλλά και κατάσταση που επιβάλλει η ανθρωπιά.
- ✚ Περιορισμός φαινομένων κοινωνικής παθογένειας όπως κοινωνικός ρατσισμός, φανατισμός, βία, έγκλημα.
- ✚ Εξασφάλιση καλύτερων συνθηκών διαβίωσης, καθαρό περιβάλλον, ανθρωπίνες συνθήκες εργασίας, καταπολέμηση πείνας, ασθενειών.
- ✚ Συνεργασία και άμιλλα μεταξύ των λαών της γης για το ξεπέραςμα των αναγκών που μαστίζουν στην εποχή μας την ανθρωπότητα.
- ✚ Επικράτηση της ειρήνης στον κόσμο καθώς το σταμάτημα των πολέμων αποτελεί κυρίαρχη επιδίωξη του ανθρωπισμού

Επίλογος

Συμπερασματικά, είναι ανάγκη να ομολογήσουμε ότι η απουσία ανθρωπισμού ναρκοθετεί την κοινωνική ζωή και δυναμιτίζει την πρόοδο του ανθρώπου σε όλους τους τομείς δραστηριότητας του. Απαιτείται, επομένως, άτομα και πολιτεία να αφυπνιστούν και να δραστηριοποιηθούν αποφασιστικά. Οφείλουμε, ωστόσο, να αντιληφθούμε ότι οποιαδήποτε προσπάθεια αναληφθεί, δε θα τελεσφορήσει, αν δεν επαναφέρουμε στη ζωής μας τις ανθρωπιστικές αξίες και να επανατοποθετήσουμε τον άνθρωπο στη θέση που πραγματικά του ανήκει, στο κέντρο δηλαδή της ζωής.